בס"ד

Michlalah Jerusalem College
Quality in Torah, Academia and Education

מכללה ירושלים ע"ר
איכות תורנית-אקדמית-חינוכית

סילבוס לקורס: הוראה בכיתות הטרוגניות, 60009.1.3

שם המרצה: נבו אפרת

סוג הקורס : שיעור

שנת הלימודים: תשפ"א , הקורס נלמד בסמסטר ב

מספר השעות ונקודות זכות: 1 ש"ש, 2 נ.ז.

שנת הלימוד בתכנית: ג

דרישות קדם: אין

מטרות / תוצרי למידה: הקורס נועד להעלות למודעות את ההטרוגניות החברתית לימודית ואישיותית של תלמידי כל כיתה, ואת הדרכים לתת להן מענה. במהלך הקורס ייחשפו הסטודנטיות לגישתו של פרנקנשטיין אודות הוראה השואפת להפשטה והמשגה, ולגישת ההוראה המתקנת (פרנקנשטיין) וגישות נוספות (פוירשטין, דווק, ויגוצקי, שור) המתוות דרכי התמודדות עם ההטרוגניות ועם הצורך להעלות את רמות החשיבה של תלמידי הכיתה בתהליך הלמידה, תוך פיתוח יכולת התייחסות פרטנית בתוך הכיתה.

תיאור הקורס: הקורס נועד להעלות למודעות את ההטרוגניות החברתית לימודית ואישיותית של תלמידי כל כיתה, ואת הדרכים לתת להן מענה. במהלך הקורס ייחשפו הסטודנטיות לגישתו של פרנקנשטיין אודות הוראה השואפת להפשטה והמשגה, ולגישת ההוראה המתקנת (פרנקנשטיין) וגישות נוספות (פוירשטין, דווק, ויגוצקי, שור) המתוות דרכי התמודדות עם ההטרוגניות ועם הצורך להעלות את רמות החשיבה של תלמידי הכיתה בתהליך הלמידה, תוך פיתוח יכולת התייחסות פרטנית בתוך הכיתה.

התוכן הניתן מידי שבוע, מטלות וחומרי קריאה:

מס'	נושא, מטלות וחומר קריאה
1	מבוא -מהי הטרוגניות?
2	ההיסטוריה של הכיתה ההטרוגנית קשתי, י', פרידמן,א', בן-יהודה, ט', אלרועי, א', שקולניק, א', שמש, מ' (2001) הערכת תכניות התערבות בחטיבת הביניים, סקירה מוזמנת על-ידי האגף לחינוך על-יסודי במשרד החינוך.
3	פרנקנשטין ופוירשטין- פורצי דרך בקידום תלמידים עם לקויי חשיבה מבוא לדמותו של קרל פרנקנטיין (מתוך האתר לכתבי קרל פרנקנשטין) -http://www.carl-frankenstein.com/htmls/About.aspx?c0=229&bsp=3 פוירשטין, ר' האדם כישות משתנה- נאום לכבוד הרב שטינזלץ, טבת תש"ע: http://a-c-elitzur.co.il/site/siteArticle.asp?ar=232 (חובה)
4	פרנקנשטיין- הסיבות להתפתחות לקויות חשיבה פרנקנשטין, ק' (1981) הם חושבים מחדש. תל אביב: עם-עובד. שץ- אופנהיימר, א' (2006) תפקידיו של המורה בכיתה ההטרוגנית על פי גישתו החינוכית של קרל פרנקנשטין. מפגש, 24, 107-120. (חובה)

5	פרנקנשטיין – הביטויים לחשיבה לקויה בכיתה פרנקנשטין, ק' (1981) הם חושבים מחדש. תל אביב: עם-עובד. שץ- אופנהיימר, א' (2006) תפקידיו של המורה בכיתה ההטרוגנית על פי גישתו החינוכית של קרל פרנקנשטין. מפגש, 24, 107-120. (חובה)
6	ביטויים לחשיבה לקויה- דוגמאות והתנסות פרנקנשטין, ק' (1981) הם חושבים מחדש. תל אביב: עם-עובד.פרנקנשטיין- שץ- אופנהיימר, א' (2006) תפקידיו של המורה בכיתה ההטרוגנית על פי גישתו החינוכית של קרל פרנקנשטין. מפגש, 24, 107-120. (חובה) פולברמכר, י' (2009). הוראה דיאלוגית בזכות העמימות. הד החינוך,4, פ"ג , 102-100. (חובה) רון, צ' (1995) על חשיבות ההגדרה הדידקטית בהכשרת מורים. דפים, 21, 83-68 (חובה)
7	פרנקנשטין- התערבות בתהליכי חשיבה לקויה בכיתה פרנקנשטין, ק' (1981) הם חושבים מחדש. תל אביב: עם-עובד. שץ- אופנהיימר, א' (2006) תפקידיו של המורה בכיתה ההטרוגנית על פי גישתו החינוכית של קרל פרנקנשטין. מפגש, 24, 107-120. (חובה) פולברמכר, י' (2009). הוראה דיאלוגית בזכות העמימות. הד החינוך,4, פ"ג , 102-100. (חובה) רון, צ' (1995) על חשיבות ההגדרה הדידקטית בהכשרת מורים. דפים, 21, 83-68 (חובה)
8	מקומה של הטעות, המשך התערבות בליקויי חשיבה- פרנקנשטין, דווק פולברמכר, י' (2009). הוראה דיאלוגית בזכות העמימות. הד החינוך,4, פ"ג , 102-100. (חובה) רון, צ' (1995) על חשיבות ההגדרה הדידקטית בהכשרת מורים. דפים, 21, 83-68 (חובה) ויגוצקי, ל' (2004). למידה בהקשר חברתי: התפתחות התהליכים הפסיכולוגיים הגבוהים. (עריכה מ' צלרמאיר וא' קזולין.) תל אביב: הקיבוץ המאוחד. .Dweck, C. S. (2007). The secret to raising smart kids. Scientific American, 18(6), 36-43 , ויגוצקי
9	פרנקנשטין- ההגדרה הדידקטית פולברמכר, י' (2009). הוראה דיאלוגית בזכות העמימות. הד החינוך,4, פ"ג , 102-100. (חובה) רון, צ' (1995) על חשיבות ההגדרה הדידקטית בהכשרת מורים. דפים, 21, 83-68 (חובה)
10	פרנקנשטין- המשך ההגדרה הדידקטית דוגמאות והתנסות פולברמכר, י' (2009). הוראה דיאלוגית בזכות העמימות. הד החינוך,4, פ"ג , 102-100. (חובה) רון, צ' (1995) על חשיבות ההגדרה הדידקטית בהכשרת מורים. דפים, 21, 83-68 (חובה)
11	פוירשטין- עקרונות הלמידה המתווכת פוירשטיין, ר' (1998). האדם כישות משתנה. תל אביב: אוניברסיטה משודרת, משרד הביטחון.
12	פוירשטין- עקרונות הלמידה המתווכת- דוגמאות והתנסות פוירשטיין, ר' (1998). האדם כישות משתנה. תל אביב: אוניברסיטה משודרת, משרד הביטחון. שור, י' (2009). מסע חשיבתי - יצירת דיאלוג תיווכי להוראת מושגים. תהודה, 28,
13	הוראה דיפרנציאלית בכיתה הטרוגנית האם אפשרי? סיכום והתנסות

חובות הסטודנט בקורס: נוכחות כמקובל במכללה, השתתפות בדיונים, ביצוע התרגילים הכיתתיים ועבודת הביניים. ביצוע מבחן מסכם.

אופן ההערכה - הרכב הציון

מרכיב	אחוז	ציון מינימלי למרכיב
עבודה	10%	

השתתפות פעילה	5%	
מבחן	85%	

רשימה ביבליוגרפית:

רשימת ביבליוגרפיה חובה

פוירשטין, ר' האדם כישות משתנה- נאום לכבוד הרב שטינזלץ, טבת תש"ע:
http://a-c-elitzur.co.il/site/siteArticle.asp?ar=232 (חובה)

פולברמכר, י' (2009). הוראה דיאלוגית בזכות העמימות. הד החינוך,4, פ"ג , 102-100. (חובה)

רון, צ' (1995) על חשיבות ההגדרה הדידקטית בהכשרת מורים. דפים, 21, 83-68

שץ- אופנהיימר, א' (2006) תפקידיו של המורה בכיתה
ההטרוגנית על פי גישתו החינוכית של קרל פרנקנשטין. מפגש, 24, 107-120. (חובה)

רשימת ביבליוגרפיה רשות

ויגוצקי, ל" (2004). למידה בהקשר חברתי: התפתחות התהליכים הפסיכולוגיים הגבוהים. (עריכה מ' צלרמאיר וא' קזולין.) תל אביב: הקיבוץ המאוחד.

קשתי, י', פרידמן,א', בן-יהודה, ט', אלרועי, א', שקולניק, א', שמש, מ' (2001) הערכת תכניות התערבות בחטיבת הביניים, סקירה מוזמנת על-ידי האגף לחינוך על-יסודי במשרד החינוך.

פוירשטיין, ר' (1998). האדם כישות משתנה. תל אביב: אוניברסיטה משודרת, משרד הביטחון.

פרנקנשטין, ק' (1981) הם חושבים מחדש. תל אביב: עם-עובד.

שור, י' (2009). מסע חשיבתי - יצירת דיאלוג תיווכי להוראת מושגים. תהודה, 28, 43-52.

שור, י' ונבו, א' (2018). תהליכי אי וודאות בלמידה לצורך הבנה. דפים, 67, 41-81.

שור י' (2019). אומנות ההוראה הקשובה: מסע לימודי דיאלוגי המקדם הבנה. תל אביב, מכון מופ"ת.

.Dweck, C. S. (2007). The secret to raising smart kids. Scientific American, 18(6), 36-43

טל: 02-6750911 פקס: 02-6750917 www.michlalah.edu info@michlalah.edu
ת.ד 16078 ירושלים, ישראל 9116002 | P.O.Box 16078 Jerusalem, Israel 9116002